

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری وصف صبا
مدیر مسئول و سردبیر: محمدرضا شفیعی
دبیر تحریریه: امیر افشار فتوحی

www.rooznamehsaba.com
rooznamehsaba

تهران - خیابان آیت الله مدنی - کوچه خجسته منش - پلاک ۵
تلفن: ۶-۷۷۵۸۲۴۲۲ فکس: ۷۷۵۴۸۲۴۵
چاپ: موسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران
توزیع: نشر گستر امروز

گفت‌وگو با سید محمد حسینی

آمریکا دارای ارگانی‌ترین سینما در تمام جهان است

موضوع سینمای ارگانی در سال‌های اخیر از جمله مباحث پر دامنه و مناقشه‌برانگیز در سینمای ایران بوده و موارد مختلف مربوط به آن مورد انتقاد سینماگران، منتقدین و اهالی رسانه قرار گرفته است. این نوع از فیلمسازی که از حمایت‌های کامل نهادها و مجموعه‌های بخش دولتی برخوردار است، عموماً بوده‌جه سنگینی را طلب می‌کند و عمده آثار ساخته شده در بخش سینمای ارگانی، عموماً از نظر جذب مخاطب و بازگشت سرمایه توفیق چندانی نداشته و فاقد قدرت تأثیرگذاری دقیق بر تماشاگران هستند. برخی کارشناسان نبود برنامه و اهداف دقیق و از پیش تعیین شده، ناآشنایی مدیران نهادها و سازمان‌های متولی با ابزار سینما و فرآیند تولید فیلم در بخش دولتی و همچنین به کارگیری سینماگرانی که تخصص و پیشینه‌ای در ساخت فیلم‌های پر هزینه ندارند را از اصلی‌ترین عوامل قوام نیافتگی سینمای ارگانی می‌دانند.

خبرنگار صبا با سید محمد حسینی عضو شورای پروانه ساخت آثار سینمایی، مدیر عامل انجمن سینمای انقلاب اسلامی و دفاع مقدس و مدیر گروه فیلم و سریال بنیاد روایت فتح، درباره «سینمای ارگانی» گفت و گویی انجام داده است. سید محمد حسینی درباره سینمای ارگانی ایران گفت: عموماً به سینمای ارگانی با لحنی تند و نقادانه نگاه می‌شود و این نوع سینما مورد تقبیح قرار می‌گیرد. این نوع رویکرد، در مقطعی تأثیری جدی بر روند تولید آثار برجای گذاشته بود. ضمن اینکه افرادی چنین نگاهی را اعمال می‌کردند که خود از بدنه سینما بوده و از فضای جاری در ساخت این آثار منتفع شده بودند. حسینی ادامه داد: وجود سینمای ارگانی در میان تمام کشورهای صاحب سینما امری متداول است. اگر سینمای ارگانی را برابر با حمایت‌های دولتی بدانیم، این اتفاق در تمام جهان مرسوم است و دولت‌ها از سینمای کشور خود حمایت می‌کنند. این اتفاق در سینمای آمریکا بیش از هر کشور دیگری رایج است. افرادی که به نقد سینمای ارگانی می‌پرداختند بر این عقیده بودند که کشور آمریکا دارای سینمایی آزاد است، در حالی که موضوع وجود این نوع از سینما در آمریکا بسیار جدی است. من بارها بر این نکته تأکید

داشتم که در آمریکا دولت، ارگانی بوده و سینما همان دولت است و فضای سینما در این کشور به نوعی مردم را هدایت می‌کند. آمریکا دارای ارگانی‌ترین سینما در تمام جهان است.

وی درباره کارکردهای سینمای ارگانی افزود: سینمای ارگانی بخشی از سینما است که از یک سو به موضوعات استراتژیک و از سوی دیگر به مسائل تاریخی می‌پردازد و به دنبال تمدن‌سازی و توصیف تمدن است. کشورهایی که واجد تمدن نبودند، نظیر کره جنوبی، آمریکا و... از طریق سینمای ارگانی در پی خلق داستان‌هایی هستند که برای آن‌ها عقبه‌ای را خلق کند. در ایران به دلیل اینکه گونه و ژانر در سینما مهجور است، سینمای ارگانی دچار نوعی فطرت در خواسته‌هایی است که از بدنه هنری توقع می‌رود. برای مثال در سینمای کشور کم‌تر به سراغ توصیف حماسی از تاریخ رفته‌ایم و معمولاً راوی حماسه نبودیم. این گزاره زمانی تراژیک‌تر می‌شود که متوجه شویم هر چه ما در دل رسانه پیگیر تاریخ می‌شویم، پی می‌بریم که عموماً مقطع قاجار به بعد در سینما دستخوش روایت قرار گرفته است. نکته عجیب این است که از دل آن، مقاطعی که در آن شکست خوردیم را با نوعی اغراق به تصویر می‌کشیم.

حسینی افزود: این سینما وقتی پدر را مورد پرداخت قرار می‌دهد، توصیف و تصویر شکوه اراده را از سینما طلب نمی‌کند. در صورتی که این اتفاق در سینمای آمریکا صورت می‌گیرد و به سادگی مفاهیمی از این دست القا می‌شود. چرا که در آن سرزمین عوامل سازنده فیلم حق ندارند به تصویر پدر آمریکایی خدشه‌ای وارد کنند. اما در ایران شخصیت پدر نابود شده و تصویری در مانده از او ارائه می‌شود که در آخر به جایگاهی می‌رسد که سیلی می‌خورد. همچنین زمانی که سینمای ارگانی به سراغ مادر می‌رود، نمی‌داند که باید مطالبه از سینما، عاطفه، مهر و محبت باشد. زمانی که به سراغ برادر می‌رود نمی‌داند که باید غیرت را از سینما طلب کند و در مواجهه با خواهر لطافت و امید به آینده را تصویر کند. این سینما نوجوان را تباه می‌کند و نمی‌داند زمانی که می‌خواهد سینمای نوجوان را ترسیم کند، باید از فیلمساز نمایش آینده و امیدواری را بخواهد و اجازه

ندهد که در آخر فیلم تراژدی خلق شود.

این کارشناس در بخش دیگری از این گفت‌وگو با اشاره به اینکه در این شکی نیست که در سینمای ارگانی سفارش دهنده دچار لکننت است، اضافه کرد: برای برخی از مدیران، اینکه چه می‌خواهیم مهم نیست. بلکه امثال جشنواره فیلم فجر دارای اهمیت است که بعدها در اطلاعات آماری قید شود که در رقابت میان ارگان‌های مختلف، هر دستگاه چه عملکردی داشته و چند سیم‌رغ را به خود اختصاص داده‌اند. در حالی که یک ماه بعد، همان مدیر فراموش می‌کند که برای مثال چه کسی سیم‌رغ فیلمبرداری را دریافت کرده است. چنین رقابتی زمینه را برای افت کیفی آثار فراهم می‌کند.

این منتقد سینما با اشاره به این که رویکرد فیلم‌هایی که توسط ارگان‌ها و تشکل‌ها سرمایه‌گذاری می‌شود باید برای نسل تازه، برانگیزاننده باشد، افزود: باید از دل تاریخ حماسه خلق کرد. برای مثال نوجوانان باید بدانند که چندین سال پرتغالی‌ها جنوب کشور را اشغال کردند و عاقبت، با تقدیم شهدای بسیاری خاک کشور پس گرفته شده است. باید تصویر این پیروزی برای نوجوانان ساخته شود. کشور ترکیه فاقد چنین مسائلی است اما به وسیله داستان و حماسه آن را خلق می‌کند. در تاریخ سینما نام فیلم «تولد یک ملت» (دوید و وارک گریفیث)، مهم‌تر از خود اثر است. او ادامه داد: نحوه مدیریت سینمای ایران با جزایر مدیریتی متکثری که تنها در ظاهر از یکدیگر شناخت دارند و در واقع فرسنگ‌ها میان آن‌ها فاصله است، زمینه را برای نوعی عدم انسجام فراهم کرده و در این شرایط، برای تصمیم‌گیری زمینه واحدی وجود نخواهد داشت. زمانی که درباره موضوع واحدی چند مدیر تصمیم‌گیر باشند، قطعاً نتیجه مطلوبی حاصل نخواهد شد. متأسفانه در ارتباط با هنرمندان دچار لکننت هستیم و در تبیین موضوع و انتقال آن به هنرمند موفق عمل نمی‌کنیم. در چنین شرایطی، سفارش‌ها مبتنی بر سلیقه خواهند بود و این مسئله ضرب‌بیان صریح و روان سینمایی را گرفته و فیلم‌نامه‌ها تبدیل به آثاری می‌شوند که دارای شعار و بیان متظاهرانه هستند و مخاطب باهوش سینما به این مسئله پی می‌برد.

این بازی را در سینما ببینید!
پرویز خان
نویسنده و کارگردان: علی ثقفی
تهیه‌کننده: عطا پناهی